

وضع فعلی در دستگاه قضایی کشور شده است. **ختم کلام:**

مسئله دیگر اینکه کار در دستگاه قضایی با توجه به حجم عظیم پرونده‌ها در دادگستری و منزل که معمولاً قضات ناچار به بردن پرونده به منزل و رسیدگی به آنها در منزل می‌باشند و حقوق نامتناسب با کار، جذابیتهای برای قضات ندارد و در شرایطی که یک نفر کارآموز و کالت حداقل ماهیانه مبلغ دو میلیون تومان درآمد دارد این کار طاقت فرسا و برخورد با ارباب رجوع و افراد مختلف و حقوق کم، اثر منفی خود را در بازدهی کار گذاشته که امید است به نوعی مسوولان محترم قوه قضائیه در جهت حل این مشکل اقدامی عملی را ولو به طور مسکن انجام دهند زیرا در حال حاضر اغلب قضات به جهت خستگی از کار و موارد فوق که ذکر شد، حاضر به ماندن در این دستگاه نیستند و چنانچه موافقت گردد به نظر من ۸۰ درصد آنها تمایل به استعفا و بازخریدی داشته باشند که این البته حق طبیعی آنها می‌باشد، زیرا آنها با این تجربه و معلومات علمی و عملی در بیرون از تشکیلات قادر خواهند بود زندگی مناسب و در شأن را برای خود و خانواده مهیا نمایند.

◀ محمد رضا محمدی - رئیس شعبه ششم (دادگاه خانواده) شهری

شورای حل اختلاف صرفاً کاری حل اختلاف باشد

دارای تحصیلات خارج فقه و اصول و فعلاً از شاگردان مقام معظم رهبری است، در سال ۱۳۷۲ به استخدام قوه قضائیه در آمده و در شهرستان خمین کارقضائی را با سمت قاضی تحقیق شروع نموده که به عنوان دادرس علی البدل و رئیس شعبه سوم دادگستری خمین ادامه کار داد و از سال

۱۳۷۹ در داگستری شهری به عنوان رئیس شعبه ششم دادگاه خانواده مشغول به کار می‌باشد.

■ معمولاً در دادگاه خانواده چه نوع دعای مطرح می‌گردد؟

متأسفانه بیشترین دعای خانوادگی دعوی طلاق و مطالبه مهریه می‌باشد.

■ معمولاً بیشتر خواهانهای خانمها هستند یا آقایان؟

بیشترین متقاضی خانمها می‌باشند و دعوی طلاق که از ناحیه زوج مطرح شود و یا دعوی تمکین کمتر می‌باشد.

■ علت و انگیزه دعوی مربوط به طلاق از ناحیه خانمها چیست؟

خانمها به علل مختلف دعوی طلاق را مطرح می‌نمایند که به ترتیب ۱- اعتیاد زوج

۲- متواری شدن زوج ۳- عدم پرداخت نفقه از علل طرح دعوی می‌باشد البته بعضاً ازدواج مجدد زوج و فساد اخلاقی آنان هم جزء دلایل طلاق می‌باشد.

■ علت و انگیزه از سوی آقایان چطور؟

عللی که به خاطر آن آقایان متقاضی طلاق می‌باشند زیاد است که به عنوان مثال عبارتند از

۱- زیادی توقع خانمها و چشم و هم چشمی آنان

۲- اعمال ماده ۲ قانون نحوه اجرای محکومیتهای مالی که از ناحیه خانمها به عمل می‌آید که بر اثر آن آقایان به لحاظ عدم قدرت پرداخت مهریه و یا

نفقه به زندان اعزام می‌شوند که پس از آزادی به همین علت متقاضی طلاق می‌شوند.

۳- فساد اخلاقی خانمها و ناهنجاریهای اجتماعی.

■ به نظر شما مسائل و مشکلات اقتصادی چه نقشی در تداوم خانواده در جامعه یا انحلال آن دارد؟

مشکلات اقتصادی می‌تواند از علل انحلال خانواده محسوب شود و در روایت است که

رسول اکرم (ص) فرمودند چه بسا که فقر منجر به کفر شود. البته اگر ایمان خانواده‌ها بالا باشد

ضعف بنیه اقتصادی نمی‌تواند هیچ خطلی در

استحکام آن به عمل آورد. نمونه های تاریخی خصوصاً در صدر اسلام زیاد است اکثر صحابه رسول ... و حتی خود امیر مومنان (ع) که در وضعیت بسیار بد اقتصادی به سر می‌بردند لکن هیچ کدام از این خانواده ها منحل نشد و منجر به طلاق نگردید. و اما قسمت دوم سئوال (نقش اقتصاد در تداوم خانواده) به نظر این حقیر ملائت اقتصادی خوشبختی نمی آورد خیلی از پرونده ها که منجر به طلاق می شود به جهت ضعف فرهنگ دینی می باشد نه ضعف اقتصاد. خیلی از متمولین هم به خاطر عدم شناخت دینی و آشنا نبودن آنان به وظایف خویش در قبال یکدیگر نظام خانوادگی شان منحل و منجر به طلاق می گردد.

■ با توجه به پرونده های مربوط به خانواده معمولاً کدام یک از آنها گذشت بیشتری دارند؟

بیشترین گذشت از ناحیه خانمها می باشد که معمولاً با اینکه حق طلاق با آنان است در مواردی از حق مسلم خویش به خاطر بقاء نظام خانوادگی صرف نظر می کنند.

■ معمولاً درخواست طلاق در چه سنی بیشتر است؟

بیشترین درخواست کنندگان طلاق که حدود ۹۵ درصد از طلاق را شامل می شود کمتر از ۴۰ سال دارا می باشند که از این بین حدود ۱۰ درصد کمتر از ۲۰ سال و حدود ۵۰ درصد از ۲۰ تا ۳۰ سال یا از ۳۰ تا ۴۰ سال می باشند.

■ چه توصیه ای به جوانانی که قصد تشکیل زندگی مشترک را دارند به نظرتان می رسد؟

این حقیر کمتر از آنم که به جوانان توصیه نمایم بهتر آن است که به سفارش رسول اکرم (ص) در این باب اشاره شود حضرت در روایتی که در کتاب

وسائل الشیعه ج ۱۴ ص ۱۹ نقل شده است می فرماید: ایاکم و حضراء الدمن قبل یا رسول الله ...

و ما حضراء الدمن به قال (ص) المرأة الحسنة فی منبت السوء یعنی آنکه از سبزه روی مزبله پرهیز

نمایید سئوال شد ای رسول خدا سبزه روی مزبله چیست فرمودند زن نیکوچهره که در خانواده

بدرتربیت شده باشد. بلکه واقعیت قضیه این است

که ازدواج بدون تحقیق و بررسی و ازدواجی که فرمانده آن چشم باشد نه عقل دوامی ندارد، اگر

جوانان در انتخاب همسر آینده و در انتخاب مادر برای فرزند آینده خویش وقت بگذارند و تابع امیال

خویش نباشند و با یک نگاه عاشق نشوند بعداً

مجبور نمی شوند چند سال از زندگی گرانمایه خود را در دادگاههای وزندانها بگذرانند.

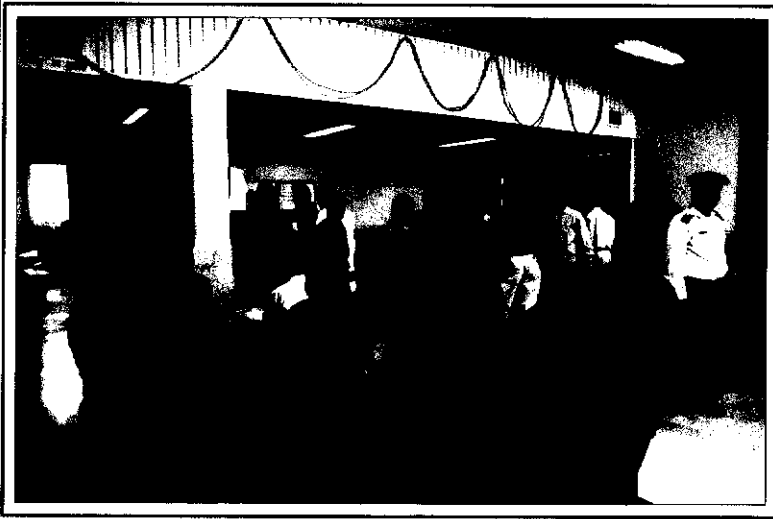
عشقهای کز پی رنگی بود عشق نبود عاقبت ننگی بود

■ در امر رسیدگی به پرونده های خانوادگی بعضاً با چه مشکلاتی روبه رو هستید؟

مشکلات دنیوی است یکی مشکلات عمومی که برای تمام پرونده ها و در تمام محاکم وجود دارد و آن عدم اطلاع مردم و ارباب رجوع از قانون،

نحوه تشکیل پرونده و عدم معرفت نسبت به مقام

قضایا و برتری مقام قضاوت نسبت به تمامی شغلها و سمتهاست. و یک نوع مشکلات اختصاصی که در دعاوی خانوادگی دیده می شود دخالت والدین طرفین می باشد که مع الاسف به جای اینکه والدین مصداق تواصو ببالحق و تواصو بالصبر باشند مصداق منهی لا تعاونوا علی الاثم و العدون می باشند، طلاق که عرش خدا را به لرزه در می آورد والدین به جای اینکه آتش را خاموش کنند شعله ورتر می کنند.

■ چه راهکارهایی برای رفع این مشکلات به نظر می رسد؟

بهترین راهکار بالا بردن فرهنگ دینی بین مردم می باشد که این مهم به عهده دستگاههای فرهنگی کشور است هر چه عملکرد آنان بهتر و بیشتر باشد طلاق کمتر و به صفر منتهی می شود و کثرت طلاق معلول عمل نمودن دستگاههای مذکور به وظیفه خویش می باشد. البته شاید از هر صد مورد دعوای طلاق ۱۰ مورد آن جزء موارد لاینحل و بالاجبار باشد که چاره ای جز آن نیست ولی بقیه موارد ارتباط با مورد مذکور دارد.

■ به نظر شما آشنایی دختر و پسر قبل از ازدواج البته در قالب شرعی (صیغه محرمیت یا عقد) چه تأثیری در تداوم و بقای زندگی دارد.

به نظر این حقیر، نه تنها هیچ نیازی به این امر نیست بلکه خواندن صیغه محرمیت موقت در زمان فعلی که بدون ثبت در محضر باشد در آن خانواده هایی که منجر به طلاق می شود مشکل را دو چندان می کند اگر در عقد دائم ثبت شده، زوج که تمام امید به آینده را از دست داده نتواند و یا به سختی بتواند به حق خود برسد در عقد موقت بدون ثبت در محضر که اثبات آن در محاکم امری صعب می باشد به مراتب زوجه را دچار مشکل می کند بهترین را حل همان است که در جواب سوال قبل عرض کردم.

■ شوراهای حل اختلاف چه کمکی می تواند برای پرونده های خانوادگی باشد؟

به نظر این حقیر شورای حل اختلاف اگر صرفاً کارش حل اختلاف و ایجاد فرهنگ صلح و سازش در جامعه باشد بسیار امری پسندیده و از مصادیق بنیان مرصوص می باشد که البته اگر این فرهنگ فراگیر شود در سازش بین خانواده ها بسیار موثر خواهد بود اما اگر به شورای حل اختلاف اختیار صدور حکم داده شود چنانچه در اموری مثل خلع بد، تخلیه و امور مالی کمتر از یک میلیون تومان چنین اجازه ای داده شد به نظر این حقیر و یا شاید خیل عظیمی از قضات و حقوق دانان کشور امری بسیار اشتباه می باشد، سپردن کار قضاء و امر قضاوت به غیر قاضی با هیچ منطقی سازگاری ندارد آیا می شود چنین استدلال کرد که چون مریمی زیاد است و پزشک کم، بیماریهای ساده مثل سرما خوردگی و سردرد نیاز به پزشک ندارد به کاسب محل مراجعه شود و به تجویز او عمل کرد؟! طبابت مهمتر است یا قضاوت قاضی که با جان و

دعاوی خانواده در دادگاه می شود.

■ علل مختلف و انگیزه طلاق در بین زوجین از دیدگاه جناب عالی چیست؟

علل اصلی به ترتیب، بنا به واقعیات مطروحه پرونده ها در دادگاه، عبارتند از؛ عدم اشتغال زوج و یا نداشتن شغل با درآمد مناسبتر برای مقابله با تورم و حفظ خانواده در مقابل کوران بی نظمی اقتصادی در جامعه - نداشتن مسکن مناسب و مستقل در حد درآمد زوج - اعتیاد به مواد مخدر، که عمده اعتیاد را زوج مرتکب می شود که ناشی از عدم تأمین نیازهای موارد اخیر عمدتاً و ایضاً فقر فرهنگی و عدم توجه به دستورها و ارزشهای گرانبهای دینی اسلام عزیز و عدم تبعیت از مراجع عظام است.

حال با کمی دقت، متوجه خواهیم شد که اگر پسر و دختر جوانی که با عشق و علاقه به عقد یکدیگر در آمده اند و به دستور شرع انور، خود را از گناه دور و به رسول اکرم (ص) نزدیک نموده اند برای شروع زندگی مسکن مناسب ولو کوچک و مستقل برای آرامش خود نداشته باشند با گذشت زمان، بلا تکلیف مانده و با ظهور ناامیدی نسبت به آینده ای نامشخص و اینکه اصولاً نیازهای مادی زندگی زناشویی با کدام درآمد می باید بر طرف گردد. انگیزه مراجعه به دادگاه خانواده ظهور خواهد کرد. وقتی که زوج معتاد به مواد مخدر باشد (که تعداد بسیار اندکی، اعتیاد در زوجه مشاهده گردیده است)، امنیت مادی و اخلاقی و حیثیتی زوجه و فرزندان مشترک به خطر افتاده و فقر و نکبت جای صلح و صفا و عزت را در خانواده گرفته و عرصه بر زوجه تنگدست، تنگ تر گردیده و به دادگاه پناه خواهد آورد. رفتارهای خلاف ارزشهای دینی و عدم رعایت تقوای کلام و زبان و حرکات زوجین، بر خلاف اعتیاد زوج به مواد مخدر، که در بین زنها نیز متداول و در صد قابل توجهی از ریشه اختلاف را به خود اختصاص داده اند، انگیزه مراجعه به محاکم خانواده است و عدم سعه صدر

مال و ناموس مردم سر و کار دارد.

■ پیشنهاد شما نسبت به کاهش پرونده چیست؟ پیشنهاد این حقیر آن است که پنج شنبه ها تعطیل شود به جای آن کار قضائی هر روز تا ساعت ۱۶ ادامه یابد در روزهای پنج شنبه اکثر شعب وقت رسیدگی نمی دهند و ساعت ۱۲/۳۰ دقیقه هم عملاً تعطیل می شود پس کمتر گره ای از مشکلات مردم در این روز حل می شود اما اگر روزهای دیگر تا ساعت مذکور کار ادامه یابد حداقل در هر روز به دو پرونده مازاد بر پرونده های فعلی وقت رسیدگی داده می شود که در نتیجه ۱۰ پرونده در هفته بیشتر مورد رسیدگی قرار می گیرد که در مجموع تأثیر بسزایی در حل مشکل مردم دارد.

◀ سید حسین مهدوی - رئیس شعبه ۸ دادگاه عمومی (حقوقی) دادگستری ری

پرونده های منجر به حکم بابتش از ۲ ماه از ارسال برای تایپ، به شعبه باز نمی گردد

دارای تحصیلات لیسانس حقوق قضایی، از سال ۱۳۷۵ شروع به کار قضایی نموده و تاکنون در سمتهای قاضی تحقیق، دادرسی دادگستری ورامین، رئیس شعبه ۱۵ دادگستری ری فعالیت نموده و در حال حاضر رئیس شعبه ۸ دادگاه عمومی و حقوقی دادگستری ری (مربوط به دعاوی خانوادگی) فعالیت می نماید.

■ علل مراجعه زوجین به محاکم خانواده چیست؟ شعبه خانواده، پرونده های مخصوص به خودش را دارد و امور مربوط به اختلافات زوجین، یعنی افراد یک خانواده به عنوان پایه و رکن جامعه در آن رسیدگی می شود و به خصوص، به لحاظ خانواده و افراد آن در اسلام عزیز، شیوه های خاصی را در رسیدگی به پرونده های خانواده می طلبد و علل و عوامل متعددی، موجب طرح